

Jest to zbiór artykułów, będący wynikiem Seminarium Mediewistycznego im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej z lat 2002, 2005, 2006, organizowanego przez Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Tematem XXIII Seminarium w 2002 roku była *Wędrówka w kulturze średniowiecza*. Wśród artykułów znalazły się takie jak: *Intelektualne peregrinatio Jana Eriugeny. Metaforyka dzieł Eriugeny w kontekście staroirlandzkiej literatury podróżniczej*, *Wyprawa Karola Wielkiego do Jerozolimy we francuskiej tradycji historiograficznej XI–XIII wieku*, *Wędrówki Pawła Olszańskiego, biskupa wileńskiego w latach 1538–1539*, *Pieśni śpiewane w drodze do sanktuarium św. Jakuba w Compostelli zachowane w XII-wiecznym manuskrypcie Codex Calixtinus*. W archiwum katedry w Santiago de Compostella jest zachowany manuskrypt związany z grobem i kultem św. Jakuba znany jako *Codex Calixtinus* lub *Liber Sancti Jacobi*. Dzieło jest stworzone prawdopodobnie przez anonimowego autora, między rokiem 1130 a 1140. Księga I zawiera liturgię mszy i nabożeństw uroczystych, poświęconych św. Jakubowi. Księga II jest zbiorem 22 cudownych zdarzeń, związanych z Apostołem, uszeregowanych chronologicznie od 1080 do 1135 roku. W księdze III została zapisana historia przeniesienia relikwii św. Jakuba do Hiszpanii.

Księga IV nazywana często Pseudo-Turpin zawiera legendarne opowieści o czynach Karola Wielkiego podczas wyprawy wojennej przeciwko Saracenom w Hiszpanii. Ostatnią Księgę autor artykułu uważa, że można nazwać przewodnikiem pielgrzymkowym, ponieważ znajdujemy tam opisy dróg prowadzących do Santiago z różnych części Francji, wraz z informacjami dotyczącymi miejsc noclegowych, szpitali i ich zaopatrzenia, stanu dróg, odległości, transportu przez rzeki, zaopatrzenia w żywność, wodę, wino. Znajdują się tam też opisy języka, zwyczajów i sposobów ubierania się mieszkańców miejscowości mijanych na pielgrzymkowych szlaku. Zamieszczone są też informacje o świętych i ich relikwiiach spotykanych na całej długości trasy. W księdze tej znajdziemy również opis katedry w Santiago de Compostella wraz z wystrojem jej wnętrza. Autora tego artykułu interesuje jednak zamieszczonych na końcu manuskryptu około dwudziestu polifonicznych i monofonicznych pieśni wraz z muzyczną notacją. Każda z pieśni w tym manuskrypcie posiada informację o autorze oraz pełnionych przez niego funkcjach i godnościach kościelnych. Wśród badaczy istnieją jednak spory, dotyczące autorstwa pieśni.

Głównym źródłem i inspiracją tych pieśni jest Nowy Testament, przekazujący informacje o życiu i śmierci św. Jakuba. Do innych podejmowanych tematów należą *Kontynuacja średniowiecznych zwyczajów pątniczych na przykładzie flasz pielgrzymich z przełomu XIX i XX wieku*, *„Jedną nogą na chrześcijańskiej ścieżce” Współczesna pielgrzymka Santiago de Compostela w perspektywie socjologicznej*.

XXVI seminarium obrało jako temat *Fundatorów i ich dzieła*. Podejmowano między innymi takie tematy jak *Między legendą a rzeczywistością – Godfryd z Bouillon i Królestwo Jerozolimy w XII-wiecznej Pieśni o zdobyciu Jerozolimy*, *Kościół św. Doroty we Wrocławiu – królewska fundacja Karola IV Luksemburskiego*, *Matka Boska i paryscy złotnicy*.

Przedmiotem zainteresowania jest zbiór czternastu *Miracles de Nostre Dame per personnage (Cuda Matki Bożej, w której występują osoby)* zawierający teksty sztuk teatralnych napisanych w ciągu XIV wiek, które były wystawiane corocznie na zgromadzeniu Bractwa Złotników Paryskich pod wezwaniem św. Eligiusza. Jedyne zachowane rękopisy składają się z dwóch woluminów przechowywanych w Paryżu, w Biblio-

thèque Nationale, w zbiorze francuskich rękopisów.

Święci i ich kult w kulturze średniowiecznej Europy to temat XXVII Seminarium, które miało miejsce w 2006 roku. Spotykamy takie artykuły jak *„Oto pokażę wam dobry przykład” – święte niewiasty we francuskiej dydaktyce późnego średniowiecza*, *Kult świętych skandynawskich w krajach nadbałtyckich*, *Św. Olaf – rex perpetuum Norwegiae*, *Święte uleczenie. Patroni od epilepsji i hysterii w sztuce i kulturze średniowiecza oraz wczesnego renesansu*, *Kefalofornia św. Wojciecha*. Cud kefalofornii występuje w hagiografii w VIII wieku, szczególnie często w Galii. Polega on na powstaniu przez umęczonego przez ścięcie, wzięcie głowy przez pozbawiony jej kadłub męczennika i zanieśieniu jej w miejsce, w którym pragnął być zagrzebany. Analizuje się ten motyw w hagiografii św. Wojciecha. Pisze się również: *O świętych w świetle szat liturgicznych znajdujących się w kaplicach krzyżackich domów zakonnych w Prusach*, *o Marii Magdalenie w literaturze średniowiecznej Francji*, a także *Mistyczny płaszcz Pienin*. *Postać św. Kingi w długim trwaniu tradycji: podania góralskie i przekazy literackie*.

Renata Dulian